

יד לוי אשכול – מערך שיעור

לוי אשכול והדור הצעיר

<p>עזרים</p> <p>דף רקע הכולל הרחבות על מושגים ואירועים המזכרים במהלך השיעור; קורות חייו של אשכול הצעיר, דף לחלוקה לתלמידים.</p>	<p>מטרות</p> <ul style="list-style-type: none"> • בחינת התפקידים החברתיים שצעירים בחברה יכולים למלא • בדיקת גבולות האחריות של צעירים בחברה • דיון ביחסי הנהגה עם הדור הצעיר 	<p>קהל היעד</p> <p>תלמידי חטיבת ביניים ועליונה * עומק הדיון בהתאם לגיל</p> <hr/> <p>משך הפעילות</p> <p>45 דק' </p>
--	---	--

מהלך הפעילות:

- 1. קריאה והיכרות:** התלמידים קוראים את קורות חייו של לוי אשכול הצעיר.
- 2. דיון במליאה:** מה ניתן ללמוד מסיפור חייו של אשכול הצעיר? אם ננסה להשוות בין דרך החיים של צעיר בן 16 כיום לחייו ובחירותיו של לוי אשכול – האם יש קווי דמיון? מה השוני העיקרי? מציגים בפני הכיתה את העובדה שבשנות השלושים והארבעים של המאה הקודמת היו אלה הצעירים, חסרי משאבים והשכלה רלוונטית, שבנו את המדינה שבדרך:
  - עיצוב חברה ובניית מנגנונים ומוסדות
  - עיבוד קרקע
  - גידול מזון
  - בניית בתים
  - הקמת מערך הגנה עצמית ליישוב

לאחר הקמת המדינה גויסו הצעירים, שהיו ליבת ההתיישבות וצבא ההגנה לישראל, גם למשימות חברתיות נוספות. אחת מהן היא המבצע לביעור הבערות, שבמהלכו הגיעו חיילות צעירות ליישובי הספר בכל רחבי הארץ ללמד את העולים קרוא וכתוב בעברית.
- 3. דיון במליאה:** מהו המסר שמעבירה החברה לצעירים כיום? האם צעירים בני 16-18 יכולים למלא את התפקידים שמילאו הצעירים בתקופת הקמת המדינה? האם התלמידים מרגישים שחברת המבוגרים מכינה אותם לעשייה ולאחריות? האם הם מרגישים שנותנים בהם אמון?
- 4. עבודה עם טקסט: מה אומר אשכול לצעירים?**

"שמעתי אומרים כי הנוער שהיה לנו במלחמת תש"ח היה טוב יותר מנוער היום, שזכה אף לכינוי 'דור האספרסו'. אני כופר בקביעה זו ובכינוי זה כפירה גמורה. הדור הצעיר של היום אינו נופל מבני גילו בעבר... נקרו לי בדרכי הזדמנויות לא מעטות לחזור במעשים למופת של נוער תש"ח ולחוש ברוח ההתנדבות והחלוציות המפעמת בו... יש לנו נוער טוב.

אנו תולים תקוות מרובות בבגרותו. אנו זכאים לצפות כי ייתן חלקו בהגשמת התביעות והמשימות שהוטלו על המדינה בשעה זו".

- האם היום התבטאויות המבוגרים על הדור הצעיר שונות מאלה של ס' יזהר על "דור האספרסו"?

אבל האמון כרוך גם בציפיות. המשך דבריו של אשכול:

"הגברת כוחה המרתיע של ישראל וכוח המגן של צה"ל... צבא ובמיוחד צבאנו נבחן לא רק בכמות אמצעי הלחימה שלו ובאיכותם. אלא גם, ובעיקר, בסגולותיו האנושיות, בנאמנות ובמסירות היחידים המרכיבים אותו. האדם הוא הקובע את סגולותיו של הצבא... כאשר יאמרו צבא ההגנה לישראל יתכוונו אליכם... מבחנכם האישי יהיה מבחנה של המדינה... להמשיך במאמצים להעלאת יהודי התפוצות לישראל... על ישראל מוטל לעשות כל האפשר להגברת עליית יהודים מארצות רווחה וממדינות מחסור".

- מה מצפה אשכול מהנוער? מהם התפקידים שאשכול מטיל על בני הנוער? האם התלמידים מרגישים שמדובר בציפייה ריאלית? (כדאי להזכיר שהמדינה מגייסת צעירים למשימות ההגנה על המדינה במסגרת צה"ל)

5 סיכום: המדינה הוקמה על ידי צעירים, בני גילכם. העולם השתנה והצעירים מתבגרים. למדנו שלוי אשכול תלה תקוות וציפיות רבות בנוער. גם היום החברה הישראלית מצפה מהנוער להגן, לבנות, ולעצב את העתיד. השאלה החשובה טמונה בכל אחד – האם גם אתם, בני הנוער, מאמינים שאתם מסוגלים לעמוד במשימה?